

RAPPORT 2025

Bedre vilkår for grønne småskalalandbrug

En analyse af barrierer og muligheder for grønne smålandbrug med særligt fokus på den næste generation af landmænd.

Opsummering	
Småskalalandbrug som laboratorier for løsninger på tidens kriser	4
Udfordringer for småskalalandbrug	5
Bedre vilkår for de små grønne landbrug og den nye generation	9
En stærkere bevægelse	11
Et levende økosystem	13
Idekatalog: Politisk handlekraft og løft af den jordnære virkelighed	14
Tak for bidrag	

Denne rapport høster læring fra projektet *Bedre vilkår for grønne småskala-landbrug*. En undersøgelse af, hvordan klima- og naturvenlige mindre landbrug kan styrkes – med særligt fokus på den nye generation. Rapporten er baseret på samtaler med femogtredive landmænd og andre nøgleaktører, en udviklingsworkshop, samt input fra eksperter i politisk strategi og bevægelse.

Rapporten er udarbejdet af Anne Rehder, projektleder, medstifter af Foreningen Regenerativt Jordbrug og en del af landbruget Godis Grønt.

Projektet har været forankret i Andelsgaarde med støtte fra Foreningen Regenerativt Jordbrug. Det er finansieret af Fonden Arkaia. Arbejdet har ført til udformningen af det nye initiativ Jordvirke – der skal bringe de mest lovende idéer til live og styrke bevægelsens transformative potentiale.

Opsummering

Rundt om i landet spirer en ny generation af grønne småskalalandbrug. Gårdene fungerer som laboratorier for løsninger på vores tids største kriser, og som lokale kraftcentre for fællesskab, kvalitetsråvarer og nytænkning. Fælles er visionen om et landbrug inden for de planetære grænser. Et landbrug, der genopbygger jord og skaber diversitet i landskabet.

Bevægelsen rummer et stærkt potentiale, men møder adskillige barrierer i det daglige. Mange landmænd står alene i et fødevarer system, der ikke belønner de samfundsgoder, de leverer. For at styrke grønne småskalalandbrug og sikre fremtidens generation af landmænd, peger undersøgelsen på et behov for:

Bedre rammer for opstart og drift

Yngre landmænd savner jord, kapital, relevant uddannelse, mentorordninger, rådgivning og bæredygtige forretningsmodeller. Uden et løft af vilkårene risikerer vi at miste en generation af forandringsagenter.

Politiske løsninger

De største barrierer kræver strukturelle løsninger. Det handler om bedre landbrugsstøtte, adgang til jord, gode afsætningsmuligheder, enklere regler, og bedre vilkår for produktion af frugt og grønt i Danmark.

En anerkendelse af de små brugs mange bidrag

De små grønne landbrug byder på konkrete løsninger. De eksperimenterer med nye metoder til at opbygge sund jord, lokal fællesskab og næringsrige råvarer. De uddanner fremtidens landmænd og bidrager til at fremtidssikre erhvervet. Der er brug for en samfundsmæssig anerkendelse.

En stærkere bevægelse

Bevægelsen er rig på initiativer, men fattig på ressourcer. Et stærkere økosystem med bedre organisering, videndeling og strategisk samarbejde er vigtigt for at sikre gennemslagskraft. Der er brug for en stærkere stemme, der kan sikre politisk indflydelse og offentlige opbakning.

Småskalalandbrug som laboratorier for løsninger på tidens kriser

I disse år spirer det frem med små grønne landbrug over hele landet. De store kriser – biodiversitet, klima, miljø – har sendt en ny generation af unge landmænd i arbejdstøjet. Med fingrene i jorden bidrager de til et mere omsorgsfuldt landbrug inden for de planetære grænser. De eksperimenterer med regenerative metoder, økologi, skovlandbrug, holistisk afgræsning, agro-økologi og biodynamik.

Fremtidens forsamlingshus

Mange af de små grønne landbrug bidrager til liv og fællesskab i lokalområdet. Gennem kunde-bonde-ordninger, fællesskabsbaseret landbrug (CSA) og gårdbutikker bringer de frisk, lokal mad tættere på borgerne. Med formidling, skolehaver og madoplevelser knytter de lokalmiljøer tættere til den jordnære fødevareproduktion – og inspirerer til nye måder at tænke mad og landbrug på. Gårdene fungerer ofte som en slags forsamlingshuse, hvor fællesskab, sund mad og samtale om vores landskab er i centrum.

Mere og bedre lokal mad

De nye små landbrug leverer ikke blot sund mad af høj kvalitet – de styrker også vores lokale forsyningssikkerhed. Mange yngre landmænd satser på frugt og grønt, netop som den danske produktion er i alvorlig tilbagegang. Andre eksperimenterer med nødder, gamle og nye kornsorter samt bælgfrugter. Sorts- og artsdiversiteten er ofte større på de små brug, hvilket kan være med til at fremtidssikre vores afgrøder.

Innovation i dyrehold og lokalt forarbejdede produkter

Der arbejdes også med nye metoder for dyrehold. Rotationsafgræsning opbygger jordsundhed og bidrager til klimasikring af landskabet, samtidig med at dyrevelfærden forbedres. Der eksperimenteres med malkning på marken og lokal forædling af nye produkter.

Fremtidssikring

I dag kommer kun en lille andel af vores mad fra lokale producenter, og fødevareforsyningen er sårbar overfor udsving på det globale marked. Skal vi fremtidssikre fødevareforsyningen og landbruget, kræver det opbakning til den nye generation af landmænd, som allerede driver forandringen frem.

Hvad bidrager små grønne landbrug med?

- > Lokal frisk mad i sæson
- > Fællesskab, liv og arbejdspladser lokalt
- > Sunde kvalitetsråvarer
- > Dyrevelfærd - dyr på græs
- > Eksperimenter med nye dyrkningsmetoder
- > Modeller for direkte og lokal afsætning
- > Afgrøde diversitet, bevaring af gamle sorter
- > Rent vandmiljø og hav
- > Kort vej fra jord til bord
- > Sund jord, positive effekter på klima og biodiversitet
- > Diversitet i landskabet
- > Klimatilpasset landbrug
- > Landbrug med mindre gæld
- > Dyrkning af frugt og grønt i DK

Udfordringer for småskalalandbrug

Vilkårene for de små grønne landbrug er svære. Høje jordpriser og korte forpagtningsaftaler gør det svært at planlægge og udvide produktionen. Begrænset adgang til landbrugsstøtte, prispres og utilstrækkelig infrastruktur til afsætning og forarbejdning gør det svært at få en bæredygtig økonomi. Her opsummeres de centrale udfordringer.

Fødevarer systemet er gået i stykker

Fødevarepriserne afspejler ikke de reelle omkostninger for miljø, klima, sundhed og biodiversitet. Vores fødevarer system fungerer ganske enkelt ikke, som det burde. I supermarkederne kan man købe friske blåbær fra Peru i januar, men ikke finde danske hindbær – selv når de er i sæson. De små grønne landbrug kommer i klemme i dette globale system.

Økonomisk pres

Forskellen mellem markedspriser og de reelle omkostninger ved omsorgsfuld produktion af fødevarer skaber økonomiske udfordringer. Hvis landmændene ikke formår at opbygge en dedikeret kundegruppe, må de konkurrere med lave lønninger i Sydeuropa – eller endnu længere væk. Spørg din lokale landmand, hvad hun tjener; de fleste vil blive overraskede over, hvor presset økonomien er. Samtidig sendes der hvert år masser af skattekrone via landbrugsstøtten til erhvervet. Men de fleste midler går til industrilandbruget, frem for til det landbrug vi kunne ønske os for fremtidens generationer.

Regler spænder ben

Særligt på dyreområdet er reglerne unødigt komplicerede for små landbrug, især dem, der kombinerer produktion, forædling og salg. De nuværende regler er typisk udformet med store, specialiserede fødevarevirksomheder og landbrug for øje. Fremover bør reglerne tilpasses de virksomheder, de regulerer, og samtidig støtte op om den nye grønne generation i landbruget.

Kampen om jorden

Høje jordpriser og korte forpagtningsaftaler gør det svært for den nye generation af små landbrug at planlægge langsigtet og udvide produktionen. Usikkerhed om mulighederne for at udvide eller indgå langsigtede kontrakter begrænser chancerne for at skabe stabile og bæredygtige bedrifter.

Svært at afsætte til offentlige køkkener og supermarkeder

Det kan være svært for små gårde at afsætte deres varer til storkøkkener. Offentlige køkkener køber typisk ind gennem store indkøbsaftaler, mens andre storkøkkener er vant til dag-til-dag-leverancer. De har tit ikke plads til at opbevare grønt og mangler faciliteter til at håndtere uvaskede grøntsager. I detailhandlen er prisen den største udfordring. Supermarkeder opererer ofte med lave indkøbspriser og hårde forhandlinger, men også høje krav til ensartethed, pakning og logistik udgør væsentlige barrierer.

Store krav til den enkelte landmand

Små gårde skal kunne det hele: Landmanden skal både være mekaniker, sælger, kommunikator, og administrator, samtidig med at der navigeres i komplekse regler, tunge administrative byrder og begrænset adgang til rådgivning, uddannelse og iværksætterstøtte.

Manglende erfaringsdeling

I disse år træder flere ind i erhvervet drevet af idealer om et nyt og bedre landbrug, men ofte med en begrænset viden om forretningsdrift. Den svage kobling mellem yngre og ældre landmænd gør det svært at få lærepladser og sikre den erfaringsoverførsel og de relationer, der er afgørende for generationsskifte.

Barriere for udvikling

Stram økonomi begrænser muligheder for investeringer i teknologi, ansatte og infrastruktur. Udviklingen af grønne landbrug kræver investeringer i nye produktionsmetoder og infrastruktur. Det kan være svært for den helt lille

producent at skalere op. Hvis den nye generations kompetencer for alvor skal have indflydelse på vores mad og landskab, er der brug for ressourcer, der kan løfte på uddannelse, teknologi og infrastruktur.

Lyspunkter og nye veje frem

Der findes dog også gode eksempler. Flere små gårde får økonomien til at hænge sammen ved at kombinere råvareproduktion med formidling, forædling, events, pædagogiske aktiviteter og andre virksomhedstiltag. Andre lykkes økonomisk gennem direkte afsætning til en dedikeret kundegruppe. Disse gårde viser, at nye måder at drive landbrug på kan skabe både lokal værdi og økonomisk bæredygtighed.

Udfordringer for de små grønne landbrug

- > Jordpriser og korte forpagtningsaftaler.
- > Diskrepans mellem madpriser og lønninger
- > Madpriser afspejler ikke reelle omkostninger for økosystemer og lokalsamfund.
- > Dårlig infrastruktur ift. afsætning og forarbejdning.
- > Landbrugsstøtte følger ofte størrelse frem for gørelse.
- > Begrænset uddannelsesmulighed.
- > Supermarkeder presser priser.
- > Svær administrativ byrde ved små diverse brug.
- > Manglende iværksætterstøtte og virksomhedsviden.
- > Begrænset kobling mellem yngre og ældre landmænd.
- > Begrænset mulighed for investering i teknologi, arbejdskraft og infrastruktur.
- > Begrænset adgang til relevant rådgivning.

Bedre vilkår for de små grønne landbrug og den nye generation

De små grønne landbrug arbejder hver dag for et bedre fødevarer-system – men mange landmænd føler sig overset og reduceret til et romantiseret billede, der ikke matcher deres virkelighed. Der er behov for et nyt narrativ, der kan vise de løsninger, disse landbrug allerede leverer. Og ikke mindst en stærkere politisk stemme, der kan sikre bedre vilkår.

Behov for et nyt narrativ

Mange føler sig reduceret til et romantisk Morten Korch-billede. Dette på trods af, at de arbejder hårdt for at skabe et grønnere landbrug. Et gennemgående ønske blandt landmændene er et nyt narrativ, der kan vise de løsninger de små brug allerede leverer, og som kan mobilisere opbakning i befolkningen og blandt beslutningstagere. Det handler om at synliggøre, hvordan de mindre landbrug er laboratorier for løsninger på tidens kriser - og hvordan de bidrager positivt til samfundet. Det være sig gennem lokal mad, sund jord, fællesskab, arbejdspladser, miljø og et mere divers landbrug.

Det er samtidig afgørende, at samfundet får øjnene op for at små landbrug allerede er i fuld gang med at uddanne fremtidens landmænd, der kan bidrage til en fremtidssikring af erhvervet.

En stærkere politisk stemme

Kun få i bevægelsen har indgående kendskab til den politiske offentlighed, og til de virkemidler – og ikke mindst kontakter – der skal til for at få indflydelse. Der er lang vej fra landmandens dagligdag til Christiansborg og landets TV-studier.

Mange i den yngre generation er drevet af, at det politiske system ikke reagerer hurtigt og konsekvent på de alvorlige kriser, vi står i. Derfor har de taget sagen i egen hånd og prøver at skabe de nødvendige løsninger i jordhøjde. Deraf følger

lave forventninger til politisk opbakning. Det giver et stærkt forandringsdrive i bevægelsen, men begrænset fokus på politisk indflydelse. Hvis bevægelsen kan skabe en stærkere politisk stemme, der kan synliggøre de samfundsgoder, den skaber, kan det forhåbentligt åbne op for politik, som kan sikre bedre vilkår for landmændene.

At være udenfor

Mange oplever en afstand til de dominerende landbrugsdebatter: Grøn Trepert, kvælstofudledning, CO₂-afgift. En afstand, som både handler om ikke at være med på råd og om at debatterne fortrinsvis har fokus på det store industrilandbrug. Der er en oplevelse af manglende politisk forståelse – eller ligefrem ligegyldighed – over for de udfordringer, de små landbrug står i. Denne afstand forstærkes af en oplevelse af manglende støtte. Mange fremhæver det paradoksale i, at landbrugsstøtten primært bruges på at betale landbrug for at skade eller begrænse skader – frem for at støtte dem, der allerede bidrager til et grønnere landbrug.

Store visioner og lavthængende frugter

Landmændenes forslag til politiske løsninger spænder fra store visioner om et nyt madlandskab til meget konkrete forslag som for eksempel en mere retfærdig slagtepræmie for små besætninger. Det peger på et behov for politikudvikling: Hvilke tiltag kan forbedre vilkårene her og nu – og samtidig skubbe udviklingen mod et nyt opbyggeligt fødevarer-system?

Brug for en stærkere europæisk indsats

En ændret landbrugsstøtte er altafgørende for at sikre bedre vilkår. Derfor er det europæiske arbejde vigtigt. Der er i dag gode forbindelser til European Alliance for Regenerative Agriculture og European Coordination Via Campesina. Men de er båret af få personer, og derfor skrøbeligt i det lange løb. Det kræver en målrettet indsats, hvis bevægelsen skal have indflydelse på EU's nye landbrugspolitik 2028. Både på EU-niveau og i forhold til den nationale udmøntning af midlerne. Der er potentiale for store forbedringer på begge niveauer.

Jordnære forandringer

Projektet har haft fokus på en politisk styrkelse af bevægelsen. Men vi har med en bevægelse at gøre, der er drevet af en 'vi-gør-det-selv'-tilgang: Forandring skabes her og nu – med fingrene i jorden. Selvom der er et ønske om politikudvikling og interessevaretagelse, er der også en skepsis. En bekymring for, at politiske initiativer risikerer at miste jordforbindelsen – eller drukne i systemets træghed. Det understreger vigtigheden af at have landmænd i front, når bevægelsens politik skal formuleres og løftes ind til beslutningstagere.

Samtidig bør et politisk løft ske i sammenhæng med konkrete og jordnære tiltag, som forbedrer vilkårene for landmænd nu og her. Hvis ikke landmændene får bedre betingelser for at genopbygge jord og lokale fællesskaber, kan en gennemgribende omstilling af fødevarsystemet forblive uden for rækkevidde. I idekataloget sidst i rapporten er der en række forslag, der kan bidrage til jordnære forandringer, herunder transformativ afsætning, opstartsstøtte og adgang til jord.

Muliggør generationsskifte i landbruget

Landbrug lukker på stribe – og særligt dansk produktion af frugt og grønt er i frit fald. Som dette projekt viser, er der dog grund til håb. En ny generation er allerede i gang med at udvikle et fremtidssikret landbrug. Potentialet for generationsskifte er til stede, men det kræver opbakning – både politisk og i jordhøjde. På nationalt, kommunalt og lokalt niveau.

Det handler om adgang til jord, kapital og langsigtet sikkerhed. Om relevant uddannelse, erfaringsdeling og teknologi. Om nye modeller for finansiering og ejerskab. Om etableringsstøtte for flere unge landmænd. Om incitamenter og rådgivning, der kan sikre smidige ejerskifter. Og om andelsmodeller og fællesskabsbaserede løsninger, der kan åbne landbruget for en bredere, grønnere og mere mangfoldig generation.

En stærkere bevægelse

Hvordan kan vi styrke bevægelsen, så der er grobund for et mere handlekraftigt og sammenhængende økosystem? Hvordan sikrer vi indflydelse med forankring hos landmændene? Her følger de vigtigste læringer fra projektet.

Vi skal bruge ressourcerne klogere

En landmænd påpegede, hvordan der i det grønne landbrug er fokus på god og cirkulær ressourcebrug. Men at dette går glemt i bevægelsens politiske arbejde. Ambitionerne er store. Ressourcerne små. Og for mange landmænd er der kun tid til engagement uden for sæson. Initiativerne bæres af ildsjæle med høj energi, men kræfterne svinger på grund af få ressourcer.

Gørelse fremfor størrelse

Projektet har haft fokus på småskala, men samtalerne viser at skala ikke er vigtigt for alle. Det der samler er *gørelsen*: Måden man dyrker på: Hvordan man tager ansvar for dyr, jord, landskab og samfund. Også større landbrug i Danmark er en del af denne bevægelse. Men da småskalalandbrug ofte er en indgang for den yngre generation - og har meget svære vilkår - er det vigtigt at se på, hvordan forholdene kan forbedres.

Øget sammenhold

Bevægelsen er drevet af en følelse af betydning, håb og nødvendighed. Den er divers og spredt ud over landet. Mange står i det daglige alene, men der er et stærkt sammenhold. Erfaringerne viser, at møder på tværs skaber begejstring, netværk og en fælles identitet. Det gælder det årlige regenerative seminar og de mange initiativer, der spirer rundt om i landet. Det skal vi have mere af.

Mere viden og erfaringsudveksling

Mange unge træder ind i landbruget, drevet af forandringens vinde. Ofte med begrænsede relationer i landbruget og kun lidt viden om virksomhedsdrift. Der er brug for efteruddannelse, mentorordninger og rådgivning. Erfarne landmænd har stor vilje til at hjælpe nye, men vi skal dyrke forbindelserne.

Et levende økosystem

Bevægelsen bæres først og fremmest af de mange landmænd, der hver dag skaber et mere bæredygtigt fødevarer-system. Det er gårde, produktioner og afsætningskanaler – og endnu flere landmænd, gartnere og elever. Derudover forbinder bevægelsen en vifte af initiativer og organisationer. Bevægelsens økosystem er sammenvævet med fonde, NGO'er, forskningsprojekter, landbrugsskoler, filantroper - og har stærke relationer til miljø-, klima- og madbevægelse. Det er en meget levende bevægelse - og der opstår hele tiden nye gårde og initiativer. Opsamlingen nedenfor giver et aktuelt indblik i økosystemet, men bevægelsen er dynamisk og i forandring.

Initiativer

Hvem ejer jorden?
Forum for Madsuverænitet
Top 50 farmers
Grønt Marked
Bondelaug Djursland
REKO Aarhus
KBH Fødevarefællesskab
Økoskabet
Grønne Bønner
Reboot
Byens Landhandel
Biomagine
Netværk for Landbrugets
Uddannelsespotentialer
Ægte
Samling for Ansvarlig
Fødevareindkøb
Ung Madalliance
Jordvirke

Forskning

AU: Jordskånsomme
Forretningsmodeller
SDU: Agroøkologi i DK
RUC x Reg. Jordbrug:
Lab. for udvik. og fremme af
regenerativ praksis
IFRO/KU: Civilt engagement
og landbrug
KU: Fremtidens regen.
landbrug i praksis
AAU x Andelsgaarde:
Jordforbindelser

Landbrug

Yduns Have, Drys, Soldug,
Mosegården, Oures Have,
Palleshavegaard,
Rabarbergaarden, Godis
Grønt, Den Lille Mark,
Lerbjerggaard, Søtofte,
Østergro, Farendløse,
Høsteriet, Oures Have,
Månedalen, Under Egen,
Søagergård, Høsteriet,
Buresødal, Egedals Høst,
Orupdal, Feldskov Have,
Hammersly Økojord,
Hegnstrup, Brinkholm,
Calendula Permakultur, Le
Petite Ferm, Markens Gaver,
Skovlandetbruget Myrrhis,
Sydkysthaven, og mange
mange flere...

Fonde og investorer

Dansk Økojord
Andelsgaarde
ØM Klostergaard
Økologisk Samsø
Food Print Nordic
Fonden Arkaia
Planetary Soil Fund

Organisationer

Levedygtig Landbrug
Andelsgaarde
Regenerativt Jordbrug
Frie Bønder - Levende Land
Biodynamisk Forening
Hopla
ECVC - European Coordination
Via Campesina.
EARA -European Alliance for
Regenerative Agriculture
Madland
Greenpeace
Noah
Økologisk Landsforening
Økologisk Ungdomsbevægelse
Den Grønne Ungdomsbevægelse
Familielandbruget
Green Care Netværket
Permakultur Danmark
Mellempøkeligt Samvirke
Global Aktion
Slow Food

Skoler og seminarer

Kalø Økologiske Landbrugsskole
Den Regenerative
Jordbrugsskole
BINGN
Det Regenerative Seminar
Sogn Jord- og Hagebrugsskule,
Norge

Idekatalog: Politisk handlekraft og løft af den jordnære virkelighed

Ideer indsamlet i projektet. Oplistet tematisk, men ikke i prioriteret rækkefølge. Flere ideer knytter an til eksisterende initiativer.

Jord

Online jordbørs

Fokus på generationsskifte. Koble de der har jord, med dem der mangler.

Statslig jordbrugsfond

Opkøb og forpagtning af jord til yngre regenerative og økologiske jordbrugere.

Adgang til jord

Samarbejde med aktører med jord ex. fonde, kommuner, investorer, vandforsyning, kirke etc. Dele viden om gode forpagtningsmodeller.

Opstart

Adgang til etableringsstøtte til for flere unge landmænd

Arbejde for at flere får adgang.

Opstartsforløb for yngre landmænd

Mentorordning

Lettere adgang til iværksætterstøtte for landbrug

Rådgivning for unge jordbrugere

Om virksomhedsopstart, regler, støtte, lån, maskiner, arbejdsvilkår, økonomi m.v.

Bedre landbrugsuddannelse

Mere relevant uddannelse i småskala landbrug, regenerative metoder, små dyrehold, skovlandbrug, rotationsafgræsning, forædling, frugt, grønt og nødder.

Elevpladser - støtte til elevløn på små landbrug

Adgang til lån eller opstartskapital

Udvikling

Efteruddannelse

Masterclass. Vinterskole. Om dyrkning og virksomhedsudvikling.

Regelforenkling og proportionale krav

Regler bør tilpasses de virksomheder, der reguleres.

Videns- og ressourcebank

ERFA-grupper og netværk

understøttelse af ERFA-grupper og konsulentbistand.

Viden om andre indkomstmuligheder

Eksempelvis formidling, events, skolehaver, Green Care, forædling.

Teknologiudvikling og adgang hertil

Eksempelvis små lugerobotter eller fælles maskiner ejet af jordbrugere.

Pulje til støtte for regenerative redskaber og maskiner

Afsætning

Afsætningsforening i fællesskab mellem landmænd og madspisere

Lokal kooperativ afsætning ejet af landmænd

Flere produktioner på samme gård, flere gårde i et område eller regionalt.. Kvalitet og dyrkning kan ex. garanteres i Participatory Guarantee Systems.

Beregning af 'den sande' pris

En pris, der afspejler de reelle omkostninger. Fælles minimumspriser.

Afsætningskatalog

Deling af viden om afsætningsformer. Manual for etablering af afsætningskanaler.

Styrkelse af KundeBonde / Community Supported Agriculture

Bedre afsætning til offentlige køkkener og supermarkeder

Punkttilskud eller fjernelse af moms på frugt, grønt og/eller økologi.

Udbredelse af direkte lokal afsætning

Ex. udbredelse af REKO-ring og markeder. Hjemmeside med gårdbutikker. Styrkelse af netværk mellem dem, der afsætter direkte.

En nyt narrativ

Udfolde opbyggelig fortælling om et diversit madlandskab. Hvordan regnes andre parametre med, når man regner på økonomi i landbrug?

Politik udvikling

Analyse af mulighedsrum i offentligheden og hos beslutningstagere. Strategisk indsats.

Ændret landbrugsstøtte

Hvad er muligt i DK indenfor de nuværende rammer? Gørelse frem for størrelse. Grønne resultater frem for skade.

Samarbejde om ny europæisk landbrugspolitik - CAP 2028

Styrke samarbejde med europæiske initiativer ex. ECVC og EARA.

Arbejde for bedre vilkår for frugt og grønt

Skabe nye alliancer, samarbejder og koalitioner

Fokus på madsuverenitet

Småskalalandbrug som en del af løsningen i en krisetid

Robust og decentralt fødevarer systemet. Forsyningsikkerhed.

Hvordan sikre vi at de små høres i de politiske processer?

Fokus på sund og næringsrig mad

Væk fra ultra-processeret mad. Mere frugt, grønt, plantebaseret og kvalitet.

Kortlægning af småskalalandbrug

Antal arbejdspladser, areal, udbytte, betydning lokalt etc.

Tak for bidrag

Følgende har deltaget i samtaler og workshop i projektet. Opsummeringen bygger på deres kloge input og tanker. De kan dog ikke tages til indtægt for konklusionerne, der er skribentens ansvar..

Nanna Thomsen (Lerbjerggaard, Andelsgaarde, Økologisk Landsforening), Sandra Villumsen (Farendløse Mosteri, Den Regenerative Jordbrugskole, Regenerativt Jordbrug, The European Alliance for Regenerative Agriculture), Emma Leth (Høsteriet, Regenerativt Jordbrug), Anders Led Behrend (Soldug, Andelsgaarde, Frie Bønder – Levende Land, European Coordination Via Campesina), Sybille Kyed (Økologisk Landsforening), Lærke Daverkosen (Køge Fællesjord, Regenerativt Jordbrug), Karl Henning Mikkelsen (Biodynamisk Forening), Sarah Hellebek (Jordfryd, Andelsgaarde, Den Regenerative Jordbrugskole), Rasmus Vestergaard Madsen (Enhedslisten, Økologisk Landsforening, DK Økojord), Rasmus Willig (Andelsgaarde), Jacob Westergaard Madsen (Andelsgaarde), Julie Rohde (Kalø – Økologiske Landbrugsskole), Mathias Olsen (Palleshavegaard), Moanna Quynh (Den Lille Mark, Andelsgaarde), Andreas Stokkendal (Common Agenda, Netværk for Strategisk Kommunikation), Tannie Nyboe (Mosegården, CSA-Erfagruppe, Regenerativt Jordbrug), Oliver Schouw (Hvidmosegård, Foreningen HOPLA), Maria Andersen (Regenerativt Jordbrug), Anders Højlund (Fonden Arkaia, Andelsgaarde), Livia Urban Swart Haaland (CSA-Erfagruppe, Østergro, Øens Have), Fredrik Sahlin (Godis Grønt, Økologisk Landsforening), Ásdís Freyja Òladóttir (Drys), Christian Fromberg (Greenpeace), Emma Rej Duckert (Månedalen), Emil Nielsen (Landbrugsdebattør, SF), Louise Køster (Rabarbergaarden, Levedygtigt Landbrug), Marie Rørby (Levedygtigt Landbrug, Den Grønne Ungdomsbevægelse), Kasper Krabbe (Aarhus Universitet), Niklas Sjøbeck Jørgensen (Rådet for Grøn Omstilling), Nina Isabella Moeller (SDU), August Hermann (Vanaheimr, Øm Klostergaard), Nana Alsted (Tomatfabrikken, Democracy X), Ole Færgeman (Læge, landbrugsdebattør), Hanne Gundersen (Jordkontakt, Biomagine)

En stor tak til alle bidragsydere. Det er lærerigt og
håbefuldt at følge jeres arbejde. Ligeledes en stor
tak for støtte og sparring til Andelsgaarde, Fonden
Arkaia, Regenerativt Jordbrug og Godis Grønt.

Anne Rehder 2025
